

le ima b riti z najhujšimi zaprekami narodnih nasprotnikov, pa nima nikake podpore denarnih zavodov, ampak se mora vzdrževati le s poštenim delom; kajti kot katoliško podjetje ne more sprejemati naročil, ki jih mora kršćanska vest obsojati, čeravno je pred kratkim neki slovenski list pisal, da je to dovoljeno.

Torej gmotne podpore potrebuje in jo tudi obilo zasluži katol. tiskovno društvo, kajti radi novih razmer mora zdaj svoj delokrog še zelo razširiti, da bo v resnici zadostilo svoji nalogi.

Ne zadostuje torej dandanes več samo tuintam opozoriti ljudi s suho besedo, naj si naroče ta in ta list; ampak prave, živahne agitacije je treba, naročnika za naročnikom res pridobiti. Komur pa le mogoče, naj postane tudi član kat. tiskovnega društva. Nemškutarski, liberalni, socialnodemokratski in vsi nam sovražni krogi delajo z vsemi močmi, da ugonobijo gmotno in moralno ali uravno moč našega naroda: ali ni to najhujši požar, ki ne spravlja v nesrečo le posameznikov, ampak celi narod?!

Kdor torej res ljubi svoje ljudstvo, mora storiti kot gasilec svojo dolžnost: ne more vsak človek lezti po gorečih strehah, vsak pa lahko donša vodo, goni sesalne stroje itd. — t. j. nekoliko lahko vsakdo pomaga z doneski, in zato ima najlepšo priložnost kot ud katoliškega tiskovnega društva v Mariboru!

Še nekaj o draginji mesa.

V štev. 50. „Slov. Gosp.“ sem čital misli in nazre, katere ima neki kmet iz Pesniške doline o draginji mesa, nje začetku in varoku.

Med vraticami se čita, da je ta mož že precej izurjen v kmetijstvu kakor v politiki, in namen teh vrstic je, ga opozoriti le na nekatere nedostatnosti njegovega spisa.

Res, živinoreja je dandanes za kmeta prvi vir njegovih dohodkov, pogoj njegovega obstanka; upravičena je zahteva, da se prepove dovoz živine iz drugih držav. Res pa je žalibog tudi, da je še zlasti med nami Slovenci umna živinoreja tako slabo razvita, da se ne moremo pritoževati, ako ima druga žival prednost pred našo. Ako hočemo vspešno tekmovali z drugimi državami, moramo skrbeti, da jih prekosimo v njih izkušnosti. Da za tako tekmovalje ne zadostuje naša živinoreja, je lahko umevno.

Da stane kmeta meteraki stot kreme toliko in toliko? Dobro! A glej — v drugih krajih pridelajo na orala travnika dva in trikrat toliko kreme, kakor pri nas — kje je zopet vzrok tega zla? Ne li v nas samih? K čemu gnojijo drugod travnike, a pri nas ne? Kajti naše gnojenje travnikov pač ni nikako gnojenje. K čemu drugod na travnikih delo, katerega mi niti po imenu ne poznamo? In potem se pritožujemo? Rajše potrkajmo na prsi: naša krivda — mi začnimo delati, ne pa samo kričati po časniki in klicati poslance na pomoč. Učimo

se poprej sami, potem ponujamo druge. Ako bomo zneli grudi prsti, katera nas brani, z vstrajnim delom, a tudi z „umnim“ gospodarstvom dati tega, česar ona potrebuje, nam bode gotovo to stotero vrnila, in ne bo nam sile.

Kar se tiče delavcev, moramo reči, da istih v Slov. goricah še pač najmanj pogrešamo, samo delavce je človek kakor ti in jaz, in: kakor ti njemu, tako on tebi.

Drugujko pri delavcih pa si delamo kmetje sami. Čemu reči: sosed plača delavca po 50 krajcarjev, jaz ga bodem pa po 60. Pri tem peša sosed, opešaj pa i ti, če tudi si bogat kot Krez. Nekoliko čudno se mi pa zdi, da dopisnik kar tako obsoja vse druge stanove ter jim velevala, da naj molčijo, ako je tudi meso drago! Zdi se mi, kakor če bi se dva lačna otročiča jokala, a bi eden zapovedal drugemu: molči, nimaš pravice jokati, če si tudi lačen še bolj kakor jaz! — Sicer nekoliko drastičen primer, a resničen! — Kakor pravimo kmetje: cena ne sme živini pasti, ker mi tedaj ne moremo izhajati, tako pravijo vsi drugi stanovi: cena se ne sme mesu zvišati, ker mi tedaj ne moremo živeti. Opravičeno je po mojem mnenju oboje zahtevanje.

Kje pa je torej iskati prav za prav vzroka, da kmetje propadajo? — Kakor sem že enkrat omenil, v prvi vrsti pri nas samih. Skrbimo, da napredujemo v kmetijstvu, in napredovalo bode tudi naše blagostanje. — In če obrtniki, rokodelci, uradniki itd. znajo uporabiti vsak napredek v svojo korist, znajmo to tudi mi kmetovalci. Skrbimo, da bodo naša polja, naši travniki prinašali obilnejše pridelke, in ne bo se nam bati konkurence tujih držav.

Drugi vzrok draginje vseh stvari, ne samo mesa, in tako tudi vzrok propada kmečkega stanu so ogromni davki, katere plačujemo. Država potrebuje vedno več, potem pride dežela, okraj in tudi — občina. In glej, gosp. dopisnik, ako študiraš natančno vse vzroke, ki so krivi večjega davka zlasti pri občinah, moraš pripoznati: zopet smo veliko krivi tudi mi sami. Marsikatero maleskost bi lahko v občini napravili sami, a ošabnost, mržnja do ene ali druge osebe v tem ali onem odboru, mržnja do „črne sakuje“ nam brani to — da, še celo druge hujskamo in pregovarjamo — in občina mora pomoči iskati v večjih dokladah.

Ako torej trezno premislimo vse to, ne pa samo iz lastnega stališča, potem pač ne smemo krivde zavračati samo na druge ter moramo z osnovno začetni najprej pri sebi. — Če čitamo različna politična poročila, lahko spoznamo na prvi hip, da se ravno naši slovenski poslanci v prvi vrsti potegujejo za kmeta. Izšli so več ali manj iz kmečkega stanu, poznajo njegove težnje ter ravno vled tega storijo zanj, kolikor jim je mogoče.

Drug kmet.

Politični ogled.

Mažarska pravičnost. Sodišče v Budimpešti je obsodilo nekega bivšega goljufa in oderaba zaradi nenravnosti pri mladini na dva meseca ječe. Pravični Slovak, poslanec Juriga, je bil pa obsojen radi dveh člankov v slovaškem listu na dve leti ječe in 1200 K globe. Te dni je bil v Ražomberku na Slovaškem obsojen slovaški župnik Andrej Hlinka na dve leti ječe in 1500 K globe, dr. Šrobar na eno leto ječe in 900 K globe, in še več drugih — radi ščuvanja na mažaronsko narodnost. Mažaroni pač nimajo dobre vesti, zato je bila obravnava tajna in mesto polno vojaštva. Župnik Hlinka, ki je dober duhovnik in priljubljen pri slovaškem narodu, ni naredil drugega, kakor da je rabil izraze, ki bi se pri nas nihče za nje ne zmenil, na pr.: „Čemu vam treba mažarskih šol?“

Francosko ljudstvo za svoje škofe. Brezvesten je način, kako liberalno časopisje vara ves svet o dogodkih na Francoskem. Najprej so pisali, da škofje niso edini s papežem, pozneje, da duhovniki obsojajo nestrpnost papežev in so navajali za dokaz nekega izgubljenega kaplana. Sedaj, ko to nič več ne drži, utajujejo vse velikanske manifestacije francoskega ljudstva za svoje cerkev in za svoje škofe. In ravno avstrijski vodilni staro in mlado liberalni listi ubijajo resnico tako, da se v inozemstvu povsod čudijo neumnosti te politike. Tako so na primer liberalni listi pisali, da je za sivolasega starčka nadškofa Richarda, ko ga je vlada pregonila iz svoje palače, manifestiralo 5000 ljudi, čeim jih je bilo 20.000. O preselitvi kardinala Richarda poročajo so še nadalje podrobnosti: Med množico 20.000 oseb, manifestirajočih za naš škofa, sta bila tudi generala Recamier in de Charette. Ko je prišel med množico admiral Bienaimé, so ga sprejeli s klici: „Doli s frimasoni!“ Ko pride kardinal in sede v voz, vsi jamejo vzklikati: „Živel papež, živila svoboda!“ Mladeniči izprežejo konje ter peljejo voz. Po izselitvi je namestni škof v cerkvi sv. Franca Kaaverija šel opraviti službo Božjo in zapel „Magnificat“. Množica poje s škofom vred, mnogo oči je solznih. Vladni policaji in biriči nimajo povoda intervenirati ter v svoji klavernosti morajo izpustiti 10 mladeničev, katere so hoteli zapreti. Iz dežele pa prihajajo dan na dan poročila o velikih manifestacijah za škofe. — V Chabru je več kot 2000 oseb slovesno sprejelo nadškofa Servonneta, pregonenega od vlade. Ravnotako v Reanu in v Dijonu. V Meauxu je prefekt 78 letnega škofa de Bréya pogajal iz palače, dasi je starček valed razburjenosti padel onesvečen na tla. To je človečnost svobodoljubne vlade! Policaji, ki v cerkvah zapisujejo imena duhovnikov, naletijo povsod na odpor veraikov, da, celo otrok, ki policajem nočejo povedati imena duhovnikov. V Nantesu je policija zaprla malega dečka, ki se je komisarju postavil na pot, ko je ta hotel vžreiti v

močjo drugih ga pa privleče k nasipu zavlečeni in kepno.

„Ali je notri?“ vprašali so radovedneži.

Kokodak si je zavihal rokave in iskal ščuko v sodu.

„Pazite, da vas ne vgrizne“, norčevali so se iz njega nekateri.

„Ne bo ga vgriznila, nič se ni bati“, smejal se je kovač.

„Ali mislite, da ima ščuka zube? Ni mogoče!“ kregali so se zopet drugi.

„Sveda jih ima in grize, ampak kako vas more vgrizniti tukaj-le v sodu, ko se potepa že neke v sredi ribnjaka!“

Pa res, ko bi se bil potapljajl stari bajtar v velikem sodu do bočjega večera, bi ne bil našel ščuke.

„Kaj pa počnemo zdaj?“ obrnil se je Kokodak ves pobit k svojim vaščanom.

„Tako modro bi znali tudi mi vprašati. Ne vprašaj, marveč povej hitro, kaj boš zdaj storiti!“

„Jaz res ne vem. Jaz se menda vtopim, ni druge pomoči!“ javkal je nesrečni Kokodak, prelivaje grenke solze. „Kje dobiti novo ribo, ščuko, najmanj pet funtov težko ščuko! Tukaj-le je, v ribnjaku, pa jo lovite! Da bi pa šli domov, tri ure pota in drugo kupili? To no gre, na gradu že čakajo.“

Pa zares so že pričakovali.

„Zakaj pa ne gredo, kje se mudijo, nerodneži?“ čudil se je jezno oskrbnik.

„Najbrž so imeli razpokan sod, voda jim je na potu iztekla, pa zdaj nalivajo nove.“

„Morda jim je ščuka cepnila in jo zdaj vznujajo.“

„Prav dobro, da ste me spomnili. Moramo paziti, če je še živa. Ali slišite, kako se klohtajo? Nekaj se jim je moralo prigoditi.“

Čez pol ure so bili tlačani na grajskem dvorišču.

Milostljiva gospoda, pripeljali smo ščuko sv. Tomaža!“ začel je Kokodakar s tresočim glasom, odkrivši glavo. „Ščuka se mora skuhati že na dan sv. Tomaža, ako kdo hoče, da je na sveti večer okrsna.“

„Mi jo že kuhamo danes in sicer ono, katero smo dobili od vas lani, in katera se je potepala do dures v ribnjaku.“

„Naj blagovoli toraj milostljiva gospoda ohraniti to-le ščuko v ribnjaku za drugo leto.“

„Ohranimo jo, če je vsaj pet funtov —“

„Je še več —“

„Ali je živa, zdrava —?“

„Da.“

„Smemite torej sod in prinesite vago.“

Položili so sod na tlak, sneli velik kamen, ki je ležal na pokrovu, sneli pokrov, in iz soda je pomolil glavo — čevljar Ščuka. Ogromni, razuzdani smeh je zadonel po vsem dvorišču. Samo Ščuka je mežikal žalostno s svojimi sivimi očmi, samo bajtar in „oratar“ Kokodak je stal žalosten in potr pri sodu.

„Rekel si, da mi pelješ ščuko sv. Tomaža!“ dejal je navidezno strogo baron, ko se je že naveličal smeja.

„Da, gospod baron.“

„Pa to ni ščuka!“

„Milostljivi gospod baron, motite se, jaz sem res Ščuka“, tresel se je čevljar.

„Pa jaz hočem ribo — ščuko!“

„Ta nam je pobegnila v grajski ribnjak“, jekal je stari Kokodak in pripovedoval na široko celo dogodbo. Drugi so potrdili. „Milostljivi gospod ne bo toraj ničesar izgubil; ker pa moram ščuko pripeljati v grad in ne v ribnjak, torej smo drugo pripeljali.“

„Že verjamem in sprejemem. Naložite sod na voz, pokrite ga in vozite — vam bom že pokazal, kje imate ščuko zvrniti.“

Potisnili so ščuko v sod, pokrili in vozili k ribnjaku.

„Tukaj zvrnite to svojo ščuko!“

Tanek led je pokrival gladino ribnjaka. Ubogi Ščuka! Pa se niso mogli ustaviti. Sneli so sod, nagnili — in revež Ščuka je brodil in mahal kakor raca v mrzli vodi.

„Poberi se ven! klical je baron, vesel, da si je kaj izvirnega izmislil.“

Ščuka je plaval na suho.

Čegava je bila misel, da so tebe v sod dali in pripeljali?“ vprašal je baron, na vsem telesu se tresočega Ščuka.

„Moja!“

„Kaj ti je obljubil za to Kokodak?“

„Polovico svinje.“

„No, za polovico svinje je že vredno kopati se na dan sv. Tomaža.“

Vaščanje so zavili Ščuko v slamo, položili ga na voz, pokrili s plahto in kožuhom in se vračali smejoč se in kričeč. — Čevljar Ščuka pa se je kmalu posušil in ogrel ter naslednje tedne za okrepčavo vžival na sv. Tomaža dan s kopanjem zasluženo svinjino.

cerkev. V Tarazonu je pa preiskovalni sodnik de Sollier naznanil pravosodnemu ministru, da odloži svoje mesto, ker bi bil drugače primoran, progajati pravičnost in svobodo. Sollier piše ministru, da je 36 let obsojal le zločince, da mu torej vest ne dopušča, da bi preganjal pošteno ljudi. Najzanimivejša na je bila protivladna demonstracija v Lillu. Vojno sodišče je obsodilo infanterijskega stotnika Magnieza na odpustitev iz službe, ker 20 m. m. ni hotel s svojimi vojaki razbiti cerkvenih vrat, izjavljajoč, da po voj. predpisih ni obvezan, pokoriti se takemu povelju. Vojaske sodišče je to uvaževalo. Nato je skoro vse občinstvo, navzoče v sodni dvorani, vskliknilo: „Živel Magniez!“ Nekateri so demonstrirali za vlado, nakar je na ulici sledil pretep. Verdnuskega poveljnika generala de Pechalvès je vojni minister stavil v začasni pokoj, ne da bi ga zaslišal. General je v svojem slovesu od vojakov to povdarjal. Vojni minister hoče zato generala popolnoma odpustiti.

Brezverska šola na Angleškem propadla. Znano je, da je pred časom angleška nižja poslanska zbornica sprejela vladno predlogo, ki določa na Angleškem brezversko šolo. Sveda ta določba na Angleškem, kjer je verski čut nenavadno poglobljen, ni to, kar je brezverska šola na Francoskem, vendar pa je višja zbornica izprememila novo šolsko postavbo s tem, da je zavrgla brezversko šolo. — Spodnja zbornica pa se o izpremenjeni vrzeli ji šolski postavi niti posvetovati ni hotela, ampak je izpremembe višje zbornice zavrnila. Nato je višja zbornica na predlog lorda Lansdowna sklenila, vztrajati na svoji izpremembi, kar po angleškem ustavnem pravu pomenja, da je postava padla. Torej z brezversko šolo na Angleškem ne bo nič.

Na Kitajskem so se začeli zopet nemiri. Vse kaže na to, da bo zopet vstanek zoper Evropejce kakor je bil l. 1895. Iz Tiencina se poroča: Položaj je zelo resen. Povsod oblasti zakrivajo tajne zaloge orožja. Nakupovanje orožja po zasebnikih se vedno bolj množi. Japonci so pomnožili straže pri svojem poslanstvu v Pekinu za 100 moč. Sumljivo gibanje, kateremu se pridružujejo kitajski vojaki, se opazuje tudi po drugih kitajskih mestih.

Razne novice.

* Cenjene naročnike še enkrat opozarjamo, naj ob novem letu pridajo agitirajo za edini dosledno krščanski list. „Slov. Gospodar“ se bo, kakor smo že zadaj naznanili, zelo povečal in po vsebini in zunanosti še spopolnil, tako da bo — ker mu cena ostane ista kot doslej — s svojo prilogo „Naš Dom“ najlepši in najcenejši slovenski kmečki list. Vsak naročnik si naj prizadeva, da pridobi vsaj še enega novega naročnika!

* Osebnosti. Davčni pristav A. Mravljak je prestavljen iz Omureka v Ptuj.

* S šole. Na mestni dekliški meščanski šoli v Mariboru ste nastavljeni kot učiteljici Izabela Sark iz Laškega in supletinija Zirenovič-Damaschian. Za nadučitelja na dvojezični šoli v Brežicah je imenovan g. Franc Brenc, nadučitelj v St. Vidu pri Ptuj, in za nadučitelja v Kostivnici g. Ivan Ozmeč, pomožni učitelj za ptujski okraj. Za učitelja v Mozirju je imenovan g. Karol Mayer, učitelj pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

* Kmečki prijatelji. V zadnjem listu smo obširno popisali nesrečo, katero je povzročil okrajni glavar Rainer pri Ključarovcih s svojim avtomobilom ter smo posebno povdarjali, kako razburjeno je ljudstvo vsled tega. Prijatelj kmetov „Štajerca“ pa cmenja to nesrečo v treh vrstah in ne pove, da je povzročil nesrečo Rainerjev avtomobil. Sveda g. glavarju se „Štajerca“ ne sme zameriti! Tudi po drugod so bili ljudje ogorčeni vsled tega in neki „Štajercijanec“ nam je rekel: Bodete že videli, kako bo „Štajerca“ zdelal Rainerja. No Štajercijanci, sedaj vidite, kaj je pisal ta kmečki prijatelj!

* Neverjetna predrznost. Pred približno enim mesecem je pisal „Slov. Narod“ v Ljubljani, da se je znižal ljubljanskemu škofu davek za verski zaklad od 18 na tri tisoč kron. Ta davek je izjemni davek, ki ga plačujejo samo duhovniki. Toraj morajo poleg vseh davkov, katere morajo plačevati, kakor vsi drugi, plačevati še ta izjemni davek. Da se pa dohodki ljubljanskemu škofu manjšajo, je vzrok to, ker izda velikanske svote za dobrodelne zavode. Predlanskim je sezidal zavode pri St. Vidu nad Ljubljano, ki bodo v blagor celemu narodu, ker se v njem deloma zastoni šolajo in odgajajo ubogi kmečki sinovi. Skrbeti mora mnogo za Alojzevišče, kjer se je okoli 700 dijakov izsolalo.

Kje pa so drugi izdatki za človekoljubne umetniške in znanstvene namene! Vsa človeka se sme pri- tožiti, če se mu davek krivično odmeri, samo du- hovniki bi tega ne smeli. — Čeravno je na ta „Na- rodov“ napad takoj celo zadevo s številkami po- jasnili „Slovence“, je kljub temu že en mesec še prikrevsal „Štajerca“ s to lažjo. To je že neverjetno predrzno laganje.

* Za zboljšanje plač cestarjev ob državnih cestah je interpeliral, kakor je znano, letos v državnem zboru poslanec dr. Korošec. Kakor be- remo sedaj v dunajskih listih, je vlada sklenila že prihodnje leto urediti plače cestarjev.

* Kmečki sinovi, ki se hočejo v kmetijstvu praktično izveščati, imajo sedaj priložnost to storiti. Več čeških posestnikov na Moravskem in Češkem so pripravili sprejeti naše kmečke sinove v službo. Na ta način se naučijo brez stroškov marsikaj za kmetijstvo koristnega na naprednih čeških posestvih. Natančna pojasnila daje: Redakcija gospodarskega časopisa „Ekonom“ v Hranici na Moravskem.

* Koledar za kmetovalca 1907, ki ga je uredil drž. mlek. nadzornik Legvart, je rav- nokar izšel. Koledar so spisali najboljši slo- venski strokovnjaki iz vseh strok kmetijstva v kratkih in umljivih člankih, kmetovalcu vedno potrebnih. Vsebinska koledarju je: Kratak opis živinoreje, različne razpredelnice o krmi, krmljenje goveje živine in prašičev, prašičereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka, mlekarstvo in sirarsko združništvo. Obdelovanje travnikov, na- prava umetnih travnikov, osušanje travnikov. Umetna in naravna gozila, gojenje rastlinam; sadjereja, naprava sadovnjakov, oskrbljevanje sadnega drevja; vinoreja, kletarstvo, bolezni vina, priprava dobrega vina. Najvažnejše bolezni živine. Kmetijski zakon, razdelitev gozdov in pašnikov, vodopravni zakon, lovski zakon, živinorejski zakon. Združništvo, po- sojilnice, komunalna društva, različne kmetijske za- druge. Hmeljarstvo, različne razpredelnice za setev in žetev, preračunovanje funtov v kile, orlov v hek- tarje. Tabele za knjigovodstvo itd. Koledar je iz- borno sestavljen in se vsakemu nujno pri- poroča. Cena koledarja je K 1 60, a pošto K 1 80. Naroča se pri tvrdki Ivan Bomač v Ljubljani.

* Občinstvo, pozor! Ključ v nebesa se je našel; klerikalec, kateri ga je izgubil, naj se oglasi v uredništvu „Štajerca“, Pettau, Bismarckgasse nu- maro 3.

* „Štajerca“ laže. „Štajerca“ še vedno pre- žvekuje znane laži o poslancu dr. Ploju. Piše, da dr. Ploj nič ni storil na očitanja od strani nem- škega poslanca Steina. Mi smo že v „Našem domu“ pojasnili, da je dr. Ploj vse storil, da bi dobil Steina pred sodnijo, toda ta nemški poslanec si ne upa pred sodnijo. Nadalje je dr. Ploj takoj predložil celo zadevo najvišjemu sodišču, katerega član je, in isto ga je spoznalo popolnoma nekrivega. Sedaj je pa dr. Ploj tudi vložil pri sodnji proti sebi ob- tožbo, naj v javni obravnavi razpravlja o njegovi stvari, da tako dokaže svojo nedolžnost. In ta podli lažnjivi „Štajerca“ laže še naprej tako grdo!

* Kako lažejo nemški listi. Celjska Vah- tarca piše, da „Slov. Gospodar“ od novega leta ne bo več trikrat na teden izhajal, ampak samo enkrat ter pristavi, da je to znamenje, da gre naše časo- pisje nazaj. Da je to nemška laž, ve celi Spod. Štajer, kajti naš list ni nikdar trikrat na teden iz- hajal, torej ne gre nazaj. Pač pa gre naprej, kajti v novem letu bo izhajal v mnogi večji obliki. Se- veda bo ta vest Vahtarce krožila po vseh nemških listih, da bo nemški svet izvedel o našem nazado- vanju. In nemški bralci bodo to laž verjeli.

* Lepa bratca — urednika „Štajerca“ in „Narodnega lista“. Oba sta neizmerno po- bžna. Linhart pomaga v božični številki „Štajerca“ prepevati betlehemskim angelcem tako dolgo, da pride do preklinjajočih klerikalcev in do ljudstvo odrajačih škofov in tako dalje. O uredniku „Na- rodnega lista“ Spindlerju vemo tudi že iz prve šte- vilke lista, da je on „mnogo boljši kristjan kot vsi klerikalci“ in da je torej ena njegovih glavnih na- log, da s „Štajercem“ vred brani vero proti duhov- nikom in klerikalcem sploh. Zanimivo pa je, kako si ta dva bratca med seboj izprašujeta vest. V zad- nji številki „Štajerca“ očita bivši radikalec, doslu- ženi narodnjak in vpojenjeni socialnomokraški po- štenjak Linhart svojemu tovarišu Spindlerju, biv- šemu sotrudniku nemške socialnomokraških listov in „peven“ bogokletnih pesmi Spindlerju, da je ta svoje prejšnje nazore spremenil.

* Neumen izgovor. „Štajerca“ je pisal, da pošilja dr. Gosak v Celju svoje otroke v nemško šolo. Ko smo to označili v „Našem domu“ kot

grdo laž, kar so povzeli tudi dragi slovenski listi, ker dr. Gosak nima nobenih otrok, odgovarja zadnji „Štajerca“, da dr. Gosak ni na to nič odgovoril, zato je bržkone resnica. Tako neumnega izgovora pač nismo pričakovali! „Štajerca“ ni samo lažjiv in podel, ampak tudi neumen list!

* Usmiljen „Štajerca“! Mi smo vest „Šta- jerca“, da so ga prosili ptujski Slovenci, naj ne priobči znanih napadov na slovenske poslance, ozna- čili kot lažjivo. Sedaj pa pravi zadnji „Štajerca“, da „iz usmiljenja“, ne priobči imena dotičnih Slovencev. O ti, neskončna usmiljenost! Mi smo sicer gajeni od tako velike usmiljenosti, vendar pro- simo „Štajerca“, naj bo enkrat tako neusmiljen in nam naj pove imena dotičnih, sicer smo mi primo- rani ga še nadalje neusmiljeno imenovati — laž- njivca. Smili se nam pač ubogi „Štajerca“, ker se je s svojo neumno lažjo spraval v tako zadrego.

Mariborski okraj.

m Predavanje o Gregorčiču v Mariboru. Predzadajo nedeljo dopoldne je govoril v društvu „Maribor“ prof. dr. Verstovšek o Gregorčiču; poslu- šalcev je bilo okoli 120. V enournem predavanju je podal lepo sliko Gregorčičevega življenja in nje- govega pesnikovanja. Sklepne besede so bile jako umestne. Rekel je med drugim: „V eni točki smo zlasti mi, ki živimo ob meji, edini: v Gregorčičevih pesnih ne najdemo separatističnih Slovencev, tako- zvanih lokalnih patrijotov, strankarskih pojavov v Slovincih; vzvišeni genij pozna le svojo domovino, svoj narod, svojo Slovenijo. Komaj da je zatisnil pesnik oči, začele so se stranke prepirati med seboj, katere stranke da je bil veliki pesnik. Mi, ki ču- timo zares slovenski, jim odgovarjamo: Gregorčič- pesnik je naš, on je last cele Slovenije.“

m Slovenska Bistrica. V nemških listih se Stigerjeva trgovina zagovarja, da ji ne gre nazaj, kakor smo mi pisali. Mi pa vemo iz popolnoma zanesljivega vira, da so zlati časi za to trgovino minili. Prvič postaja ljudstvo vedno bolj zavedno in obrača hrbet trgovini tako zagrizenega sovražnika Slovencev, drugič je sedaj mnogo konkurentov, ki imajo istotako, če še ne boljše blago kakor Stiger, in ki so Slovenci ali pa vsaj Slovincem prijazni. To se tudi vidi po nedeljah in na sejmski dan. Proj je vse drlo k Stigerju, tako, da je bila pri njem velika gaječa. Sedaj ni tega več, vedno dovolj prostora. In gospod Stiger je sam tega kriv! O, ko bi stari gospod še živel. Gotovo bi svojega sinčka zlaual, ker je s svojo politiko tako oškodoval trgo- vino. Za danes dovolj.

m Sv. Anton v Slov. gor. Odgovor dopisnan pod zaglavjem: „Ginljiv izgled pobinosti“ v „Slov. Narod“ št. 283. 1.) Laž je, da so se smejali ljudje, ko se je dne 9. t. m. pred cerkvijo javno razglasilo, kje in kdaj naj se 16. t. m. zberejo člani voj. vete- ranskega društva, da potem skupno odkorakajo v cerkev k službi božji. — Služba božja in prejem sv. zakramentov je nekaj smešnega samo ljudem, kateri so vrgli vero čez plot, kakor na pr. Vi, do- pisnu. 2.) Da je želelo katoliško voj. veteransko društvo v tekočem adventu skupni prejem sv. za- kramentov, in se mu je od župnega urada tudi z veseljem ustreglo, ni menda to nič tako nečastnega, ko vendar dandanes tudi protiverska društva v jav- nost silijo s svojimi načeli. 3.) Ker se norčujete, da si upamo mi svoje prepričanje javno kazati, Vas vprašamo, zakaj tudi Vi javno in brez ovinkov ne poveste, da niste več katoliški kristjan? 4.) Mi- slimo, da tudi Vam, kot staremu „veterancu“ in staremu — grešniku spoved ne bi škodovala.

Odbor voj. veteranskega društva.

m Vlak je povozil dne 20. t. m. pri prehodu v Leiterspergu delavca Janeza Fark. Hotel se je izogniti iz Maribora vozečemu vlak, zato je stopil v drug tir, po katerem je privozil osebi vlak iz Grada. Stroj ga je zgrabil, mu zlomil nogo ter ga hudo poškodoval po glavi in v prsih. Ponesrečenec je še umrl isti dan v bolnišnici.

m Jarešina. Naše kmečko bralno društvo ne spi, kakor nekdo piše v „Slovincu“. Res nismo vsega obesili na veliki zvon. A nekaj se že dela. V odboru se je sklenilo imeti vsak mesec poučni shod. Meseca novembra je govoril č. g. Jak. Rabusa o imenitnosti izobrazbe. Ljudstvo ga je rado poslu- šalo. Imeli smo takrat tudi občni zbor in veliki srečolov z 180 dobitki. Nedeljo, dne 30. decembra bomo pa imeli zopet poučni shod. Govoril bo gosp. Val. Božič iz Grada o zgodovini naše ustave. Vabimo posebno moše in mladeniče. Pridite poslušat! Shod bo v čitalnici po večernicah. Tudi vsi tisti, ki slučajno ne dobe povabila, so vabjeni. Meseca januarja bo govoril g. dr. Verstovšek o Gre- gorčiču in njegovi poeziji.

* Kako skromno živi škof Jeglič za se, je obče znano.

cerkev. V Tarazonu je pa preiskovalni sodnik de Sollier naznanil pravosodnemu ministru, da odloži svoje mesto, ker bi bil drugače primoran, progajati pravičnost in svobodo. Sollier piše ministru, da je 36 let obsojal le zločince, da mu torej vest ne dopušča, da bi preganjal pošteno ljudi. Najzanimivejša na je bila protiviladna demonstracija v Lillu. Vojno sodišče je obsodilo infanterijskega stotnika Magnieza na odpustitev iz službe, ker 20 m. m. ni hotel s svojimi vojaki razbiti cerkvenih vrat, izjavljajoč, da po voj. predpisih ni obvezan, pokoriti se takemu povelju. Vojaske sodišče je to uvaževalo. Nato je skoro vse občinstvo, navzoče v sodni dvorani, vskliknilo: „Živel Magniez!“ Nekateri so demonstrirali za vlado, nakar je na ulici sledil pretep. Verdnuskega poveljnika generala de Pechalvès je vojni minister stavil v začasni pokoj, ne da bi ga zaslišal. General je v svojem slovesu od vojakov to povdarjal. Vojni minister hoče zato generala popolnoma odpustiti.

Brezverska šola na Angleškem propadla. Znano je, da je pred časom angleška nižja poslanska zbornica sprejela vladno predlogo, ki določa na Angleškem brezversko šolo. Sveda ta določba na Angleškem, kjer je verski čut nenavadno poglobljen, ni to, kar je brezverska šola na Francoskem, vendar pa je višja zbornica izprememila novo šolsko postavbo s tem, da je zavrgla brezversko šolo. — Spodnja zbornica pa se o izpremenjeni vrzeli ji šolski postavi niti posvetovati ni hotela, ampak je izpremembe višje zbornice zavrnila. Nato je višja zbornica na predlog lorda Lansdowna sklenila, vztrajati na svoji izpremembi, kar po angleškem ustavnem pravu pomenja, da je postava padla. Torej z brezversko šolo na Angleškem ne bo nič.

Na Kitajskem so se začeli zopet nemiri. Vse kaže na to, da bo zopet vstanek zoper Evropejce kakor je bil l. 1895. Iz Tiencina se poroča: Položaj je zelo resen. Povsod oblasti zakrivajo tajne zaloge orožja. Nakupovanje orožja po zasebnikih se vedno bolj množi. Japonci so pomnožili straže pri svojem poslanstvu v Pekinu za 100 moč. Sumljivo gibanje, kateremu se pridružujejo kitajski vojaki, se opazuje tudi po drugih kitajskih mestih.

Razne novice.

* Cenjene naročnike še enkrat opozarjamo, naj ob novem letu pridajo agitirajo za edini dosledno krščanski list. „Slov. Gospodar“ se bo, kakor smo že zadaj naznanili, zelo povečal in po vsebini in zunanosti še spopolnil, tako da bo — ker mu cena ostane ista kot doslej — s svojo prilogo „Naš Dom“ najlepši in najcenejši slovenski kmečki list. Vsak naročnik si naj prizadeva, da pridobi vsaj še enega novega naročnika!

* Osebnosti. Davčni pristav A. Mravljak je prestavljen iz Omureka v Ptuj.

* S šole. Na mestni dekliški meščanski šoli v Mariboru ste nastavljeni kot učiteljici Izabela Sark iz Laškega in supletinija Zirenovič-Damaschian. Za nadučitelja na dvojezični šoli v Brežicah je imenovan g. Franc Brenc, nadučitelj v St. Vidu pri Ptuj, in za nadučitelja v Kostivnici g. Ivan Ozmeč, pomožni učitelj za ptujski okraj. Za učitelja v Mozirju je imenovan g. Karol Mayer, učitelj pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

* Kmečki prijatelji. V zadnjem listu smo obširno popisali nesrečo, katero je povzročil okrajni glavar Rainer pri Ključarovcih s svojim avtomobilom ter smo posebno povdarjali, kako razburjeno je ljudstvo vsled tega. Prijatelj kmetov „Štajerca“ pa cmenja to nesrečo v treh vrstah in ne pove, da je povzročil nesrečo Rainerjev avtomobil. Sveda g. glavarju se „Štajerca“ ne sme zameriti! Tudi po drugod so bili ljudje ogorčeni vsled tega in neki „Štajercijanec“ nam je rekel: Bodete že videli, kako bo „Štajerca“ zdelal Rainerja. No Štajercijanci, sedaj vidite, kaj je pisal ta kmečki prijatelj!

* Neverjetna predrznost. Pred približno enim mesecem je pisal „Slov. Narod“ v Ljubljani, da se je znižal ljubljanskemu škofu davek za verski zaklad od 18 na tri tisoč kron. Ta davek je izjemni davek, ki ga plačujejo samo duhovniki. Toraj morajo poleg vseh davkov, katere morajo plačevati, kakor vsi drugi, plačevati še ta izjemni davek. Da se pa dohodki ljubljanskemu škofu manjšajo, je vzrok to, ker izda velikanske svote za dobrodelne zavode. Predlanskim je sezidal zavode pri St. Vidu nad Ljubljano, ki bodo v blagor celemu narodu, ker se v njem deloma zastoni šolajo in odgajajo ubogi kmečki sinovi. Skrbeti mora mnogo za Alojzevišče, kjer se je okoli 700 dijakov izsolalo.

Kje pa so drugi izdatki za človekoljubne umetniške in znanstvene namene! Vsa človeka se sme pri- tožiti, če se mu davek krivično odmeri, samo du- hovniki bi tega ne smeli. — Čeravno je na ta „Na- rodov“ napad takoj celo zadevo s številkami po- jasnili „Slovence“, je kljub temu že en mesec še prikrevsal „Štajerca“ s to lažjo. To je že neverjetno predrzno laganje.

* Za zboljšanje plač cestarjev ob državnih cestah je interpeliral, kakor je znano, letos v državnem zboru poslanec dr. Korošec. Kakor be- remo sedaj v dunajskih listih, je vlada sklenila že prihodnje leto urediti plače cestarjev.

* Kmečki sinovi, ki se hočejo v kmetijstvu praktično izveščati, imajo sedaj priložnost to storiti. Več čeških posestnikov na Moravskem in Češkem so pripravili sprejeti naše kmečke sinove v službo. Na ta način se naučijo brez stroškov marsikaj za kmetijstvo koristnega na naprednih čeških posestvih. Natančna pojasnila daje: Redakcija gospodarskega časopisa „Ekonom“ v Hranici na Moravskem.

* Koledar za kmetovalca 1907, ki ga je uredil drž. mlek. nadzornik Legvart, je rav- nočar izšel. Koledar so spisali najboljši slo- venski strokovnjaki iz vseh strok kmetijstva v kratkih in umljivih člankih, kmetovalen vedno potrebnih. Vsebinska koledarju je: Kratak opis živinoreje, različne razpredelnice o krmi, krmljenje goveje živine in prašičev, prašičereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka, mlekarstvo in sirarsko združništvo. Obdelovanje travnikov, na- prava umetnih travnikov, osušanje travnikov. Umetna in naravna gozila, gojenje rastlinam; sadjereja, naprava sadovnjakov, oskrbljevanje sadnega drevja; vinoreja, kletarstvo, bolezni vina, priprava dobrega vina. Najvažnejše bolezni živine. Kmetijski zakon, razdelitev gozdov in pašnikov, vodopravni zakon, lovski zakon, živinorejski zakon. Združništvo, po- sojilnice, komunalna društva, različne kmetijske za- druge. Hmeljarstvo, različne razpredelnice za setev in žetev, preračunovanje funtov v kile, orlov v hek- tarje. Tabele za knjigovodstvo itd. Koledar je iz- borno sestavljen in se vsakemu nujno pri- poroča. Cena koledarja je K 1 60, a pošto K 1 80. Naroča se pri tiskarju Ivan Bomač v Ljubljani.

* Občinstvo, pozor! Ključ v nebesa se je našel; klerikalec, kateri ga je izgubil, naj se oglasi v uredništvu „Štajerca“, Pettau, Bismarckgasse nu- maro 3.

* „Štajerca“ laže. „Štajerca“ še vedno pre- žvekuje znane laži o poslancu dr. Ploju. Piše, da dr. Ploj nič ni storil na očitanja od strani nem- škega poslanca Steina. Mi smo že v „Našem domu“ pojasnili, da je dr. Ploj vse storil, da bi dobil Steina pred sodnijo, toda ta nemški poslanec si ne upa pred sodnijo. Nadalje je dr. Ploj takoj predložil celo zadevo najvišjemu sodišču, katerega član je, in isto ga je spoznalo popolnoma nekrivega. Sedaj je pa dr. Ploj tudi vložil pri sodnji proti sebi ob- tožbo, naj v javni obravnavi razpravlja o njegovi stvari, da tako dokaže svojo nedolžnost. In ta podli lažnjivi „Štajerca“ laže še naprej tako grdo!

* Kako lažejo nemški listi. Celjska Vah- tarca piše, da „Slov. Gospodar“ od novega leta ne bo več trikrat na teden izhajal, ampak samo enkrat ter pristavi, da je to znamenje, da gre naše časo- pisje nazaj. Da je to nemška laž, ve celi Spod. Štajer, kajti naš list ni nikdar trikrat na teden iz- hajal, torej ne gre nazaj. Pač pa gre naprej, kajti v novem letu bo izhajal v mnogi večji obliki. Se- veda bo ta vest Vahtarce krožila po vseh nemških listih, da bo nemški svet izvedel o našem nazado- vanju. In nemški bralci bodo to laž verjeli.

* Lepa bratca — urednika „Štajerca“ in „Narodnega lista“. Oba sta neizmerno po- bžna. Linhart pomaga v božični številki „Štajerca“ prepevati betlehemskim angelcem tako dolgo, da pride do preklinjajočih klerikalcev in do ljudstvo odrajačih škofov in tako dalje. O uredniku „Na- rodnega lista“ Spindlerju vemo tudi že iz prve šte- vilke lista, da je on „mnogo boljši kristjan kot vsi klerikalci“ in da je torej ena njegovih glavnih na- log, da s „Štajercem“ vred brani vero proti duhov- nikom in klerikalcem sploh. Zanimivo pa je, kako si ta dva bratca med seboj izprašujeta vest. V zad- nji številki „Štajerca“ očita bivši radikalec, doslu- ženi narodnjak in vpojenjeni socialnomokraški po- štenjak Linhart svojemu tovarišu Spindlerju, biv- šemu sotrudniku nemške socialnomokraških listov in „peven“ bogokletnih pesmi Spindlerju, da je ta svoje prejšnje nazore spremenil.

* Neumen izgovor. „Štajerca“ je pisal, da pošilja dr. Gosak v Celju svoje otroke v nemško šolo. Ko smo to označili v „Našem domu“ kot

grdo laž, kar so povzeli tudi dragi slovenski listi, ker dr. Gosak nima nobenih otrok, odgovarja zadnji „Štajerca“, da dr. Gosak ni na to nič odgovoril, zato je bržkone resnica. Tako neumnega izgovora pač nismo pričakovali! „Štajerca“ ni samo lažjiv in podel, ampak tudi neumen list!

* Usmiljen „Štajerca“! Mi smo vest „Šta- jerca“, da so ga prosili ptujski Slovenci, naj ne priobči znanih napadov na slovenske poslance, ozna- čili kot lažjivo. Sedaj pa pravi zadnji „Štajerca“, da „iz usmiljenja“, ne priobči imena dotičnih Slovencev. O ti, neskončna usmiljenost! Mi smo sicer gajeni od tako velike usmiljenosti, vendar pro- simo „Štajerca“, naj bo enkrat tako neusmiljen in nam naj pove imena dotičnih, sicer smo mi primo- rani ga še nadalje neusmiljeno imenovati — laž- njivca. Smili se nam pač ubogi „Štajerca“, ker se je s svojo neumno lažjo spravil v tako zadrego.

Mariborski okraj.

m Predavanje o Gregorčiču v Mariboru. Predzadnje nedeljo dopoldne je govoril v društvu „Maribor“ prof. dr. Verstovšek o Gregorčiču; poslu- šalcev je bilo okoli 120. V enournem predavanju je podal lepo sliko Gregorčičevega življenja in nje- govega pesnikovanja. Sklepne besede so bile jako umestne. Rekel je med drugim: „V eni točki smo zlasti mi, ki živimo ob meji, edini: v Gregorčičevih pesnih ne najdemo separatističnih Slovencev, tako- zvanih lokalnih patrijotov, strankarskih pojavov v Slovincih; vzvišeni genij pozna le svojo domovino, svoj narod, svojo Slovenijo. Komaj da je zatisnil pesnik oči, začele so se stranke prepirati med seboj, katere stranke da je bil veliki pesnik. Mi, ki ču- timo zares slovenski, jim odgovarjamo: Gregorčič- pesnik je naš, on je last cele Slovenije.“

m Slovenska Bistrica. V nemških listih se Stigerjeva trgovina zagovarja, da ji ne gre nazaj, kakor smo mi pisali. Mi pa vemo iz popolnoma zanesljivega vira, da so zlati časi za to trgovino minili. Prvič postaja ljudstvo vedno bolj zavedno in obrača hrbet trgovini tako zagrizenega sovražnika Slovencev, drugič je sedaj mnogo konkurentov, ki imajo istotako, če še ne boljše blago kakor Stiger, in ki so Slovenci ali pa vsaj Slovincem prijazni. To se tudi vidi po nedeljah in na sejmski dan. Proj je vse drlo k Stigerju, tako, da je bila pri njem velika gaječa. Sedaj ni tega več, vedno dovolj prostora. In gospod Stiger je sam tega kriv! O, ko bi stari gospod še živel. Gotovo bi svojega sinčka zlaual, ker je s svojo politiko tako oškodoval trgo- vino. Za danes dovolj.

m Sv. Anton v Slov. gor. Odgovor dopisnau pod zaglavjem: „Ginljiv izgled pobinosti“ v „Slov. Narod“ št. 283. 1.) Laž je, da so se smejali ljudje, ko se je dne 9. t. m. pred cerkvijo javno razglasilo, kje in kdaj naj se 16. t. m. zberejo člani voj. vete- ranskega društva, da potem skupno odkorakajo v cerkev k službi božji. — Služba božja in prejem sv. zakramentov je nekaj smešnega samo ljudem, kateri so vrgli vero čez plot, kakor na pr. Vi, do- pisnu. 2.) Da je želelo katoliško voj. veteransko društvo v tekočem adventu skupni prejem sv. za- kramentov, in se mu je od župnega urada tudi z veseljem ustreglo, ni menda to nič tako nečastnega, ko vendar dandanes tudi protiverska društva v jav- nost silijo s svojimi načeli. 3.) Ker se norčujete, da si upamo mi svoje prepričanje javno kazati, Vas vprašamo, zakaj tudi Vi javno in brez ovinkov ne poveste, da niste več katoliški kristjan? 4.) Mi- slimo, da tudi Vam, kot staremu „veterancu“ in staremu — grešniku spoved ne bi škodovala.

Odbor voj. veteranskega društva.

m Vlak je povozil dne 20. t. m. pri prehodu v Leiterspergu delavca Janeza Fark. Hotel se je izogniti iz Maribora vozečemu vlaknu, zato je stopil v drug tir, po katerem je privozil osebi vlak iz Grada. Stroj ga je zgrabil, mu zlomil nogo ter ga hudo poškodoval po glavi in v prsih. Ponesrečenec je še umrl isti dan v bolnišnici.

m Jarešina. Naše kmečko bralno društvo ne spi, kakor nekdo piše v „Slovincu“. Res nismo vsega obesili na veliki zvon. A nekaj se že dela. V odboru se je sklenilo imeti vsak mesec poučni shod. Meseca novembra je govoril č. g. Jak. Rabusa o imenitnosti izobrazbe. Ljudstvo ga je rado poslu- šalo. Imeli smo takrat tudi občni zbor in veliki srečolov z 180 dobitki. Nedeljo, dne 30. decembra bomo pa imeli zopet poučni shod. Govoril bo gosp. Val. Božič iz Grada o zgodovini naše ustave. Vabimo posebno moše in mladeniče. Pridite poslušat! Shod bo v čitalnici po večernicah. Tudi vsi tisti, ki slučajno ne dobe povabila, so vabjeni. Meseca januarja bo govoril g. dr. Verstovšek o Gre- gorčiču in njegovi poeziji.

* Kako skromno živi škof Jeglič za se, je obče znano.

Ptujski okraj.

p Ptujске novice. Božične praznike smo obhajali, kakor že dolgo let ne, v trdi zimi in v mnogem snegu; pa še vedno več ga pada; povsod je vse zameteno, zato pa so se ljudje toliko bolj doma veselili božičnih praznikov. — Pri trgovcu Kasimirju v Bismarkovih ulicah je odpadel k protestantizmu uslužbenec Kowatschitsch. Čudno je, da ravno pri Kasimirju odpadejo skoro vsi trgovski pomočniki. To je delo Kasimirjevega študenta-visokošolca, ki je strasten Nемец, dasiravno živi in se bogati njegov oče skoro edino od slovenskih grošev, in ki še strastneje agitira za Intrisvero. Slovenci si bomo to dobro zapomnili! — Usodepolne so Bismarkove ulice v Ptuj! Ni še dolgo, odkar je moral zlatar Gspaltl, ki je imel svojo izložbo v tej ulici, napovedati konkurz, in že zopet je zapal boben ravno v tej ulici trgovini modnega blaga, Wegschaidler-ju! „Stajerc“ ima tudi svoje „štale“ v Bismarkovi ulici. Znabiti se mu včasih le malo tresejo hlačice njegovega umazanega življenja! — V nemških listih se je poročalo pred kratkim, da imajo Ornig, graški župan in drugi mogotci že sedaj, okoli Novega leta, posvetovanje glede novih državnoborskih volitev za Spodnji Stajerc. Slovenci, ne spimo do 3/4 12. ure, kakor se pri nas tako rado zgodi! Prihodnje državnoborske volitve bodo vroče, kakor doslej še nikoli. Možje, na krov! — Dne 12. jan. prib. leta bo pri c. kr. okrajni sodnji v Ptuj končana obravnava o Kaiserjevem konkurzu. Povsod se govori in zagotavlja, da med drugimi zgubi nemška mestna branilnica velike svote denarja, kar seveda ptujski mogotčiji takoj. To je tem verjetnejše, ker „Stajerc“ laže o tej stvari svojim backom, da se vse kadi; a poznamo te, lažjivi kljukeci! — Javna tajnost je tudi, da kupi Kaiserjeve biše brežki žganjar Strasschill, kateri bode v svojem novem bramu takoj odprl šnopsarijo. Tako dela Ornig-Strasschillova žlahta za „procvit“ Ptuj, da ustanavlja v vsakem kotu šnopsarne, o katerih se polagoma a dosledno potaplja slovenski poljanski in haloški kmet. Tužna nam majka!

p Središče. Od 1. januarja naprej bodo dobivali kraji Zg. Salovec, Sp. Salovec in Stari majerhof šestkrat na teden pošto.

p Po nedolžnem obsojena. Kakor je znano, bila je naša naročnica Marija T. iz Drstenika od ptujske sodnije obsojena na 24 ur zapora, ker je raztrgala pri posestniku Leopoldu P. eno številko „Stajerca“. Čeravno lastnik detične številke ni zahteval nikake odškodnine in je tudi ni tožil, je kljub temu tožilo imenovano dekle upravnistvo „Stajerca“. Ptujška okrajna sodnija jo je zaradi poškodovanja tujega blaga obsodila na 24 ur zapora, katero kaznen je imenovana takoj prestala. Pritožila pa se je na višje oblasti, ki so odklonile njeno pritožbo. Minoli teden pa je o tem razpravljalo tudi najvišje sodišče. In to je razsodilo, da je bila obsodba ptujske sodnije nepostavna — torej krivična. Kdo pa povrne deklici stroške in pa prestano kazen? „Stajerc“ o tem molči kakor riba!

p Sv. misijon se je obhajal v St. Janžu na Dravskem polju, od 15.—23. dec. Vodili so ga č. gg. misijonarji: Vincenc Krivec, Janez Zdravlić in Franc Podgoršek.

p Samovoljna prepoved. Graško namestništvo je „Kmetijskemu bralnemu društvu v Rogoznici“ pri Ptuj prepovedalo igrati „Nemški ne znajo“, čeravno se je ta igra že opetovano vprizorila po slovenskih deželah. Prosimo društva, da nam nemudoma naznanijo, kedar in kje se je že vprizorila ta igra.

p Sv. Tomaž bl. Ormoža. Dobili smo zdravnika v gosp. dr. Stanislavu Fulnecky, kateri je ob enem tudi okrožni zdravnik za občine Koračice, Trnovci, Saveli, Bratovečice, Lahonci, Runeč, Mihalovec, Zerovinci, Vičani in Polensak. Rabili smo „kratko“ dobo 10 let, da se nam je posrečilo dobiti od dežele podporo za okrožnega zdravnika. Res, nam Slovencem je deželni odbor vedno naklonjen! Za to pridobitev se imamo v prvi vrsti zahvaliti našemu dičnemu in velezaslužnemu dež. in državnemu poslancu gosp. dvornemu svetniku dr. M. Ploju, kateri je pri deželnom odboru končno izposloval, da se nam je podpora vendar dovolila. Tudi našemu županu in okrožnemu načelniku moramo priznati, da se je v tej zadevi mnogo trudil. Tem potom tedaj najsrčnejša hvala gosp. poslancu! — Gospod dr. Fulnecky je kot spreten zdravnik že v našem okraju znan, ker je bival pred nekaj leti pri Sv. Juriju ob Ščavnici, moremo ga torej najtopleje priporočati. — Naša branilnica in posojilnica, kakor se sliši, baje dobro uspeva in ima že precej velik promet.

p Dva šnopsarja zmrznila. Dne 22. dec. zjutraj so našli na cesti v H. došah, župnije Hajdin pri Ptuj, zmrznjenega posestnika Tark-a iz Gorečje vasi. Zvečer se je v Repeševi gostilni dobro navlekel „zlatega“ šnopska, in domov gredé je obtičal v smegu, kjer je žalostno končal. Zapuščeno mlado ženo in tri nepreskrbljene otroke! Gostilničar Repec je znan kot strasten Stajercijanec; cele kupe „Stajerca“ najdeš v gotovih časih v tej krčmi. — Ravno v tem času pa je v Strasschillovi žganjarni na Bregu vsled preobilo za vžitega žganja naglo umrl nek drug mož, ki si je z malimi lajnami služil kruha. Kdaj bodi zmrzne ali otrpne kdo na Bregu pri Pogatschnigg-u ali Strasschillu (letos spomladi kar zaporedoma), a nesrečni ljudje vedno bolj gorijo za šnopsom. Strasschilli in Hattorji seveda postajajo milijonarji, zaslepljeni ljudje ptujskega okraja pa dobesedno poginjajo v revščini in mrazu. Da se pa tem nesrečnejšem ne odprejo oči še ob pravem času, skrbi šnopsarski trabant „Stajerc“. Strasschill je tudi v odboru „Stajercovega“ konzorcija; govori se, da plačuje on 800 kom. tega lista. Kdor še verjame „Stajercu“, naj vendar malo pogleda na sadove, ki jih prinaša ta list!

p Sv. Tomaž nad Ormožem. Čebelarje pri nas kaj vrlo napreduje. Pred nekaj leti si v naših krajih našel le malo čebelarjev s starinskimi, s slamo kritimi panji. To je zdaj drugače! Ljudje so izprevideli, da leži v čebelarstvu bogat zaklad, ki se da primeroma z majhnimi stroški vzdigniti; zato so se poprijeli umnega čebelarstva z novodobnimi panji. Ker je število čebelarjev tako narastlo, da si lahko osnujemo lastno čebelarstvo društvo, se je sklenilo, povabiti tukajšnje in sosedne čebelarje na ustanovni shod, ki se bo vršil v nedeljo 6. januarja 1907 popoldan v narodni šoli pri Sv. Tomažu. Tudi znani strokovnjak gospod Jarančič nam je obljubil priti, da nam zopet pove kaj podučljivega.

Celjski okraj.

c Uravnava Hudinje. Minoli teden se se vršila pogajanja zaradi uravnave Hudinje v občinski pisarni v Škofji vasi. Stroški za uravnavo, ki znašajo 72 600 K, so se sledeče razdelili: 50 % plača država, 40 % dežela, 3000 K okraj, 10 % občina. Z uravnavo se začne meseca marca 1907.

c Žalec. Od 1. januarja naprej bo dostavljal poštai pot trikrat na teden pisma v Zg. Ložnico, Spod. Ložnico, Galicijo, Železno, Pernovo, Veliko Pirešico, Gotovlje, Okolico Sv. Jedart, Zg. Ponikva in Vrbje. V Zg. Ložnici, Galiciji, Pernovi, Vrbju in Zg. Ponikvi se nastavi poštni nabiralnik.

Dobrna pri Celju. Redki so na Dobrni dogodki, ki bi potisnili v ozadje narodno nasprotstvo. Tak dogodek je bila nepričakovana smrt Terezije Kramar. Četudi gre ravno sedaj močno gibanje med tukajšnjim ljudstvom, gibanje, ki so ga povzročili dogodki Pačnik, Vogler itd., je vendar pogreb pokojne „Treze“, ki se je vršil v nedeljo 16. dec., združil za kratek čas politične nasprotnike. Omenjamo pa njeno smrt v političnem listu, ker je pokojna tudi dejansko pomagala pri narodnem probenjuju dobrih Slovencev. Živo narodno prepričanje, ki ga je blaga pokojnica prinesla iz solčne Gorice, je kot prednica Marijine družbe vzbujala tudi pri svojih tovaršicah. Bralno društvo se ima mnogo zahvaliti njeni dejanski pomoči in njenemu vzgledu. Vsak narodni napredek na Dobrni je pozdravljala z veseljem in ga tudi z veseljem podpirla. A vkljub njenemu odločnemu narodnemu prepričanju spoštovali so jo tudi narodni nasprotniki, kar je pokazala njihova vdeležba pri pogrebu. Pogrebov pa Dobrna vidi malo takih, kakorjen je bil pokojne „Treze“. Slovenskega ljudstva je bila ogromna vrsta. „Bralno društvo“ se ga je vdeležilo polnoštevilno s svojo zastavo. Mladeniška in dekliška zveza ste bile zastopane gotovo do zadnjega uda. Istotako Marijina družba. Pevke so ji zapele ganljivo žalostinko ob odprtem grobu. Blaga Treza, počivaj v miru; tvoj vzgled krščanskega in narodnega življenja naj pa najde mnogo, mnogo posnemovalcev na Dobrni!

c Za vsako malenkost se moramo bojevati. To nam kaže slučaj v Celju, kjer je dal magistrat zapreti gostilno „Del. podpornega društva“. Društvo se je pritožilo na višje oblasti, ki so to krivično prepoved razveljavile.

c Izobraževalno društvo v Celju. Na novega leta dan popoldne ob 3. uri bo ustanovni občni zbor „Izobraževalnega društva v Celju“ v veliki dvorani Narodnega doma. Shod bo zaupen, samo za povabljenе. Govoril bode državni poslanec dr. Anton Korošec o izobrazbi. — Časniki več-

krat očitajo slovenskim razumnikom v Celju, da zanemarjajo celjsko okolico in niže slovensko prebivalstvo v Celju. Imajo žalibog prav. To očitanje velja v prvi vrsti slovenskim razumnikom svetnega stanu, ker ti so najprej dolžni izobraževati narod zunaj cerkve. Toda razmere so take, da ti krogi sploh ne morejo delati za blagor ljudstva, ko bi tudi hoteli. Vzroka sta dva. Prvi je ta, da so vsi slovenski razumniki v Celju, izvenzemski dva ali tri, liberalci v verskem, socialnem in gospodarskem oziru. Ti gospodje so sicer v družabnem občevarju dobri ljudje, so vrli narodnjaki, toda v mišljenju ter v javnem delovanju in življenju so svobodomiselnici. Ljudstvo pa je v veliki večini odločno katoliško. Vera mu je najvišje načelo, kakor sploh vsakemu človeku, ki kaj misli. To ljudstvo opazuje mržnjo slovenskih liberalcev do načel katoliške cerkve, ter ne more nikakor razumeti, kako je to mogoče, da je vera tem gospodom star konjiček, narodnost pa najvišje načelo. Zato so svobodomiselnici slovenski razumniki ljudstvu ptuji; ljudstvo nima zaupanja do njih. Drugi vzrok je ta, da se vrše vse izobraževalne prireditve pozno po noči, ali pa po gostilnah. Za take stvari nimata kmet in delavec ne časa, ne denarja. Kmet mora zjutraj zgodaj vstati in iti na delo; noč potrebuje za počitek. Ravno tako tudi delavec. Pameten kmet in delavec tudi noče in ne more denarja trošiti po gostilnah, katerega mu itak primanjkuje. Čas je, da začnejo slovenski razumniki svetnega stanu malo misliti, zlasti tisti, ki so še dobrega duha. Naj se približajo ljudstvu v mišljenju in javnem delovanju, vržejo naj liberalno masko raz obraz ter se neustrašeno postavijo na stran ljudstva v verskem, socialnem in gospodarskem oziru. Ako tega ne storijo, jih bo ljudstvo pometlo iz javnega življenja. Pomanjkanje koristnega izobraževalnega dela se v Celju in okolici vedno bolj čuti. Ta se kaže toliko hvaljena nemška kultura v prav slabi luči. V Celju vzdržuje pet žganjarij ter polivinju je ljudi, uničuje družine ter širi uboštvo in bolezn. Celjski nemški list, ki je glasilo nemške inteligence, ni še nikdar črnil besede proti žganjarski kugi v Celju. Kakor so nekdanj Evropej z žganjem uničevali divjake, da so dobili v roke njihovo zemljo in njihov denar, tako delajo sedaj protestantski Nemei s Slovenci. Izobraževalno društvo v Celju se bo odločno vojskovalo proti pijančevanju in zapravljivosti, proti duševni in telesni lenobi, vzbujalo pa bo veselje do zmernosti in varčnosti, do resnega dela, ter pospeševalo vsestranski napredek. Podlaga društva bodo načela katoliške cerkve in pa jezik slovenskega ljudstva. Vsi povabljeni naj se udeležijo ustanovnega občnega zbora, na katerem se bo še natančneje govorilo o pomenu društva. Kdor ni dobil vabila, ga lahko dobi pred shodom v „Narodnem domu“.

Brežiški okraj.

b Volitve v okrajni zastop brežiški se bodo v kratkem vršile, namestništvo je, kot se čuje, rešilo pritožbe zoper volilne liste. Odločilne bodo volitve v veleposestvu, kjer si slovenska kmečka stranka lahko pribori večino, ako vsak volilec stori svojo dolžnost. Komur je znano gospodarstvo sedanjega okrajnega zastopa z nemiko večino, ta si pač ne bo dal dvakrat reči, da se gotovo udeleži volitve. Če bode prihodnji okrajni zastop našel precijšajo suho v blagajni, zahvalijo naj se malomarneži med volilci svojim brežiškim prijateljem graščakom, uradnikom itd. Če bo treba povišati doklade, plačajo naj jih sedanjí slabi gospodarji sami, ki so po nepotrebnem plačali par tisoč kron za pravdo zaradi zdravnika, ki so skozi tri leta plačevali tri zdravnike mesto enega, ki so mestni občini Brežice vrgli toliko tisoč kron v šrelo itd. Kljub temu gremo staviti, da se bodo našli še kratkovidneži, ki bodo verjeli sladkim besedam agitatorjev sedanje nemške večine. Kdor je mož, ne da se premamiti po sladkih besedah in poklonih, ampak voli po svojem prepričanju brez ozira na lepe oči brežiških nemakutajev! — Iz volilnega imenika za veleposestvo nam pa je okrajno glavarstvo po krivici črtalo tri volilce, ki imajo veleposestvo s predpisanim davkom 120 K. Črtalo se jih je, ker prejšnji geomater Doleček ni v postavnem roku izvedel prememb v posestnih polah in ker radi tega davkarija njim ni mogla davka predpisati. Sicer je to povsem nemerodajno, ker za došča, da je dotičnik prepisan v zemljiški knjigi, kot je upravno sodišče že parkrat odločilo. No, naše politične oblasti se ne brigajo za odločbe upravnega sodišča na Duvaju, kadar se ne dajo izrabiti zoper slovenske kmete. Okrajno glavarstvo je kljub tej odločbi upravnega sodišča na Duvaju ugodilo reklamaciji nasprotnikov in s pomočjo našega gorkkega prijatelja (??) davčnega nadzornika

črtalo tri volilce — vedoč da zoper njegovo edločbo ni potrebe po zakonu. Torej te tri slovenske veleposelnike sprejelo v prvotni zapisnik, da jih je potem lahko valed reklamacije nasprotnikov črtalo, vedoč, da ni pritožbe, ako se reklamaciji ugodí. Da nemška glasava pa okrajno glavarstvo ni sprejelo v prvotni zapisnik, tudi valed reklamacije nasprotnikov jih ni sprejelo, a vedoč, da se zoper rešitev reklamacije lahko pritoži in da namesništvo lahko vpiše opad na nemška glasava. Zelo zvit! Namesništvo bi to tudi storilo, kajti pritožba bi bila utemeljena; toda poseglo je vmes politično društvo „Sava“ in ugovarjalo zoper tako pristransko postopanje ter prepredilo krivico. Slovencem se je tedaj na zvit način hotelo vzeti in res vzelo pravico pritožbe, nasprotnikom pa se je odprlo vratica, skozi katera bi lahko dva glasova vtihotapili. Tudi zoper tako politično delovanje bomo znašli „žavbol“.

b Kozje. Katoliško politično društvo za kozjanski okraj s sedežem Kozje je imelo 16. grudnia letno zborovanje, pri katerem sta govorila gospoda poslance: dr. Korošec in dr. Jankovič. Deželni poslanec gospod dr. Jankovič je živahno govoril o delu, ki ga čaka v državnem zboru; gospod dr. Korošec pa je najprej kazal na koristi, ki jih imamo Slovenci od nove volilne reforme, potem pa je obširno razpravljalo o kmetiskem vprašanju. Da so se zborovalci z njima strinjali, so sami pokazali, ker so obema izrekli svoje popolno znanje. Pri volitvi, ki se je vršila ta dan, so bili soglasno voljeni sledeči gospodi: Marko Tomažič, duh svetovalec in župnik na Pilštajan, načelnikom; dr. Franc Jankovič, okr. zdravnik, podnačelnikom; Ivan Lah, kaplan v Kozjem, blagajnikom, odbornikom pa: Jožef Tombach, duh svetovalec in župnik pri Sv. Petru; Anton Ribar, duh svetovalec in župnik pri Sv. Vidu; Matevž Pakj iz Imenega, Jakob Bova iz Vrač, Mha Maček iz Pilštajna, Jožef Golce iz Sedlarjevega, Avgust Preskar iz Podrade.

b Lep božični dar. G. profesor dr. Anton Medved je daroval svoji rojstni občini Gorci pri Rajhenburgu, kjer je časten občan, 100 kron za nbočce.

b Uravnavna Save. Ministrstvo za goščanje stvari je odobrilo načrt za uravnavno Save od Brežic do štajersko-kranjsko-hrvaške meje. Uravnavna je proračunjena na ena in pol milijona kron. Delo bo trajalo deset let.

b Vinske cene v brežiškem okraju so let s prav dobre. Prodaja se po 40 do 50 v. liter. Prodajnega je gotovo že 3/4 letošnjega pridelka. Vino je v legah, kjer ni bilo toče, prav dobro. Da so cene tako drage, so krivi visoki pridelovalni stroški. Pomanjkanje delavcev in poslov postaja od leta do leta bolj občutno. Vse, kar le more, gre v Ameriko, ali pa se seli v mesto v tovarne in rudnike. Dasi ravno se izseljenci vračajo iz tujine pogosto s polomljenimi nudi in varanimi upi, vendar to drugič ne plaši. Vsek misli, da ravno njega sreča čaka. In vendar bi imeli Slovenci lahko doma Ameriko, ako bi tukaj tako pridno delali kakor morajo v Ameriki.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Zavod sv. Nikolaja v Trstu, zavetišče za brezposelne služkinje. Ne moremo pobliže raziskovati vzrokov, radi katerih na tisoče slovenskih deklet zapuščajo svoj tih dom in drvi v velikomestno vrvenje. Večkrat jih sili v to v resnici le revščina. V skrbi za svoj obstanek in želeč svojim staršem pomagati, se ločijo s težkim srcem od ljubega doma in gredo v nepoznani svet s strahom in upom. Z velikim trudom so si pribrale komaj toliko, da imajo za pot do nameravanega mesta. Brez vsakih sredstev, brez izkušenosti, brez poznanja tujega jezika, nevede za velikomestne spračnosti, se plaho vedejo že v vlaknu. Jej in gorje, če zapazi tako zadrego kak razuzdanec. Nevarnost je tem večja za posameznice, če potujejo same brez spremstva. Večkrat je tako potovanje samo že potovanje v pogubo. Toda tudi, če so naše mladenke srečno dospelo v mesto, kamor so bile namenjene, ni še končala za nje nevarnost. Zloglasni briogi so razprostrli svoje mreže na vse konce in kraje, da dobe novega svežega plena. Bistremu očesu satan-skih pomagavcev in pomagavk ne izbegne nobeno neizkušeno dekle, ki izstradano in izmučeno od dolgega potovanja stopi omahovaje prikrat na tla velikomestnih postaj navadno ob omamljajočem svitu električnih luči, z boječim pogledom in težkim srcem — nevede kam. V zadnjem času so sicer hvala Bogu po postajah posebne varuhinje deklet, ki imajo na prsih na belorumenih trakovih pripete svetinjske „Matere Božje dobrega sveta“. Toda šte-

vilu teh je še premajhno in zato so na novo dole mladenke še vedno v velikih nevarnostih. Zvijestnost in predrzaost pokvarjenega sveta napreduje dan za dnevom. Nevarnost za slovenske mladenke je v Trstu tem večja, ker je Trst ne le svetovno, temveč tudi obmorsko mesto, kamor se steka najpogostejši živelj vseh vetrov. Omenjene varuhinje spremljajo slovenska dekleta v „Zavod sv. Nikolaja“. Toda večkrat vedo slovenske mladenke že doma, da obstoji v Trstu ta „Zavod“ in zato gredo naravnost v to zavetišče, kakor da bi šle domov. Z materinsko ljubeznijo sprejema „Zavod“ v svoje naročje te neizkušene, da jih za časa, ko bivajo v tem varnem domovju, potrpežljivo vposablja za novo življenje po službah, opozarja jih na dolžnosti, ki jih čakajo in na čednosti, katere morajo imeti, stvarci jih pred nevarnostmi, ki jim bodo zalele pretiti. Res preimenitno socialno delo opravlja „Zavod“ v korist novodošlih deklet, toda ravno tako važno je to zavetišče za one služkinje, ki izgube službo in morajo čakati, predno dobe novo. V mesto dospela dekleta prinesejo seboj nedolžna in nepokvarjena srca in pa še v živem spominu nanke, katere so jim zabicevale ob slovesu skrbne matere s solznim očesom. Ko so pa dekleta delj časa v mestu, vidijo, slišijo in izkusijo mnogo pohajljivega, tako, da raste za nje tudi nevarnost lastnega pohujšanja. Če tedaj izgube službo in nimajo nikakega opravila in morda tudi ne sredstev, so naravnost v obupnem položaju. Za take je ravno „Zavod sv. Nikolaja“ močna obramba. Mirno prenočišče, zdrava hrana, primerno delo, družinsko življenje, lepi nauki, lažja prilagoditev za novo službo, vse to daje brezposelni služkinji novo čednostno moč in veselje. Kdor vse to čita, si gotovo misli, da zares neizogibno potreben je „Zavod sv. Nikolaja“ in vsakemu dekletu, ki pride v Trst, ali pa če v Trstu izgubi službo in si ne more precej dobiti druge, svetuje, da gre v to zavetišče. Vsek tak nasvet je res plemenit in dober, toda, zavedni rodoljubi in usmiljene rodoljubkinje, še bolj potrebno je, da se ta „Zavod“ pomaga vzdrževati. Sveta dolžnost vsakega je, da po svojih močeh podpira „Zavod“, ki nima nikakih glavnic, temveč še dolgove in primanjkljaje. To ne izvira morda od sapačnega gospodarstva, ker vsakomur je odprto dnevnik, ki kaže, da so dohodki daleč premajhni, stroški pa naravnost ogromni. Konec meseca novembra je bilo 339 K 44 vin., konec oktobra 368 K 23 v., konec septembra pa celo 400 K 39 vin. primanjkljaja, in ta primanjkljaj trpe navadno osebe, katere so za „Zavod“ itak že mnogo žrtvovali. „Zavod“ vzdržujejo le milodari. Zato se vsek tako majhen dar hvaležno sprejme. Odkar obstoji zavod, je v njem našlo varnega zavetja 7665 slovenskih deklet. „Zavod sv. Nikolaja“ nima namena vabiti dekleta iz dežele v mesto in jim preskrbovati službo, marveč skrbi le za dušni in telesni blagor onih deklet, ki so primorana iskati v mestu vsakdanjega krega. Z združenimi močmi ohranimo si ta velevažni in prepotrebni „Zavod“ — in storili smo mnogo. — Trst, dne 6. dec. 1906, na praznik sv. Nikolaja. — Karla Ponikvar, predsednica, Roža Gregorin, podpredsednica, Maša Grom, blagajničarica, Marija Žitnik, voditeljica, Frančišek Gustin, dah, voditelj.

† Strašna nesreča se je dogodila v Sestjanu na Goriškem v četrtek 20. t. m. popoldne okoli 3. uri. Na kraju odkoder se dobiva material za zasipanje tri škega morja, so delali velikansko mino. Mina je bila že skoraj popolnoma gotova. Delal jo je minar Jozef Pahor, doma iz Hadevaloga na Krasu, pomagač mu je pa bil 18letni Črnogorec Jure Milanič. Naenkrat se mina uže in povzroči velikansko eksplozijo. Ubolega Milaniča je vrglo več metrov stran, kjer je ves razmetan mrtev obledel. Pahorja pa so snovi zasule. Dobili so živga a budo ranjenega izpod kamenja. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico. Desno roko, ki je vsa razstreljena, so mu takoj odrezali. Izgnbil je tudi levo oko. Ranjen je po cellem životu. Mrtvega Črnogorca pa o prenosli v mrtvašnico v Mavhinjo.

Drobtinice.

d Znaana ruska umetnica Nadina Slavljanska, ki je tudi v Mariboru priredila koncerte s svojo rusko družbo, je dne 21. t. m. v Monakovem na Baaskem umrla.

d Na Grškem mora zločinec, ki je bil obsojen na smrt, čakati še dve leti, preden ga obglavijo.

† Smrt v tujini. S plinom so se zastupili v Kardnu pri Bolcanu trije delavci, med njimi sta bila Slovenca brata Žolgar, doma iz Spodnje Štajerske.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand je obhajal dne 19. t. m. na svoji grajščini v Konopišču svoj 43. rojstni dan.

d Draginja. Cena godalom se je povišala za 20 %.

d Lastno dete spekla. V Schladmingu so prijeli neko Jožefa Weika, ki je svoje malo tednov staro nezakonsko dete toliko časa pekla na ogajišču, da je bilo vse zažgano. In to se je zgodilo na Nemškem. Kaj bi pisali nemški listi, če bi se bilo to zgodilo na Slovenskem?

d Silna lakota vlada v srednji Rusiji. Po nekaterih krajih se živi prebivalstvo s skorjami dreves in s slamo.

d Strašna lakota vlada na Kitajskem. Deset milijonov ljudi nima kaj jesti.

d Neplemenit prestolonaslednik. Ko se je lani nemški prestolonaslednik vozil z Dunaja, kjer je bil na obisku, domov v Berlin, naročil si je pri kolodvorakem gostilničarju v Veselju južno; gostilničar mu je zaračunal 160 K; prestolonaslednik jih je sicer plačal, potem pa tožil gostilničarja pri železniškem ravnateljstvu. To bi pač naj nemškega prestolonaslednika poučilo, da je tožarjenje zelo neplemenito in nesposobno, toda ravnalo je drugače, odstranilo je gostilničarja. V obeh vseh javnosti pa nemški prestolonaslednik vendar ni opran.

d Nekoliko statistike o prebivalstvu zemlje. O naraščanju prebivalstva na zemlji je pravkar izšla neka angleška knjiga, iz katere posnamemo nekoliko podatkov o naraščanju prebivalstva glavnih dežel na svetu v zadnjem desetletju. Skupno se je od leta 1895. do l. 1905. prebivalstvo povečalo za 63 milijonov. Posamezne dežele kažejo nastopno statistiko:

	1895	1905
Rusija	125.000.000	141.200.000
Ziručene Države	68.934.000	83.143.000
Nemčija	52.379.000	60.605.000
Japonska	42.271.000	47.975.000
Angleška	39.221.000	43.221.000
Francija	38.459.000	39.300.000
Italija	31.296.000	33.604.000
Avstrija	24.971.000	27.241.000
Ogrska	18.257.000	20.114.000
Španoska	18.157.000	18.900.000
Majši narodi	47.732.000	54.166.000

Velika mesta imajo prebivalcev: London 4.872.710, New-York 3.437.000, Pariz 2.714.000, Berlin 2.040.000, Tokio 1.819.000, Čikago 1.699.000, Dnaji 1.675.000, Filadelfija 1.294.000, Petrograd 1.265.000, Moskva 1.039.000, Buenos Ayres 1.026.000.

— Državni dolgovi najznatnejih civiliziranih narodov dosega 4000 milijonov funtov sterlingov = 80.000 milijonov kron. Francija ima največ dolgov, namreč 1.038.379.000, za njo pridejo: Angleška s 796.736.000, Rusija 747.518.000, Italija 517.247.000, Avstrija 386.480.000, Združene države 296.222.000, Ogrska 226.343.000, Nemčija 161.314.000, Belgija 126.183.000.

Narodno gospodarstvo.

Sadjarska in vinarska šola v Mariboru. Ta zavod je namenjen slovenskemu kmetu in zato se vprašamo: koliko koristi pa ima naš kmet od te šole? Kmetiči sinovi, kateri obiskujejo to šolo, niso več za kmetijo, svoji očetovi hiši se odtujijo, ker jim po končani šoli ne diši več delo, domača hrana jim je preslaba, postelj pretrda. Po končani šoli se klatijo brez vsega dela in tudi brez službe, dokler ne pridejo k vojakom, kjer služijo potem naprej, ali pa gredo potem k železnici, financij, žandarmeriji itd. Le en majhen del dobi službo na kakšnem velikem posestvu. Ali kmet noče postati nobeden. In vendar je šola kmetu namenjena, ne pa vojaščini in pa grajščakom. V današnjih kmetijskih razmerah, ko nam primanjkuje delavcev in treba izsolanih kmetov, je krvavo potreba pravih kmetijskih šol za naše razmere. Treba je na kmetijski šoli pripraviti za prihodnost dobrih in razumnih gospodarjev, ne pa odtujiti jih domači zemlji, kakor je delala dosedaj naša vinorejska šola. Vprašujemo samo, koliko kmetov pa imamo na srednjem in spodnjem Štajerskem, kateri so dovršili vinorejsko šolo, in takoj nam bode jasno, koliko koristi ima naš kmet od te šole. In vsmu temu je vzrok vodstvo in uredba te šole. Ako bi naš kmet tako gošpodaril, kakor so na tej šoli gošpodari in kakor ti pruski učitelji uče, potem bi prišel v kratkem času na boben. Za to šolo plača dežela vsako leto iz kmetijskega davka veliko tisočakov. Kmetu pa

nihče ne da, ako ne izbaja. Na tej šoli se učenci nče, kako se ne sme gospodariti. Takšno gospodarstvo je mogoče dobro kje v Prusiji, ali ne na Štajerskem. Ako si ogledamo zavod znotraj, tedaj vidimo, da je samo za parado, ne pa za vzor. Ta šola ngaja mogoče kakšnemu grofu, ne pa našemu kmetu. Na tej šoli so nastavljeni samo pruski učitelji, kateri ne vedo, česa naš kmet potrebuje. Dasi ravno imamo naših domačih slovenskih jako dobrih strokovnjakov, kateri vaše razmere dobro poznajo, in kateri imajo višje študije in več zmožnosti kakor ti prusaki, vendar naš deželni odbor ne nastavi nobenega. Na tej šoli je nastavljen nemški učitelj, kateri ima samo nižjo kmetijsko šolo, in ta izobrazba ne zadostuje za kmetijskega učitelja. Po ministrskem odloku mora kmetijski učitelj dovršiti vsaj srednjo kmetijsko šolo. To seveda za Prusa ne velja! In kaj si ti ljudje še potem na naši zemlji predrznejo! Šola je obiskana večinoma od naših slovenskih fantov in ti prusaki prepovedo pod kaznijo našim fantom govoriti v materinem jeziku. Ali ni to največja nesramnost in predrznost teh privravnancev? Ali ni to razaljšivo za naš narod? Ako imamo še kaj narodnega ponosa v sebi, nastopimo proti temu pruskemu nasilstvu. Ne pošiljajmo naših sinov več v to šolo. Ne prodajajmo naših sinov! In v kratkem bo ta šola brez učencev, ti učitelji pa naj zginejo tje, odkoder so prišli.

Najnovejše novice.

Šoštanj. Dne 21. t. m. se je končala volitev za občino Šoštanj s tem, da se je po posredovanju vlade sprejel kompromis glede delovanja in funkcioniranja. Zupanom je bil izvoljen tovarnar Hans Woschnagg, podžupanom poslanec Ivan Vošnjak.

Misljinje. Od 1. januarja 1907 naprej bo donšal poštni pot šestkrat na teden pisma v Št. Vid, Dovo kolodvor, Spod. Dovo, Zg. Dovo, Št. Hl. pod Turjakom in Straže. V Št. Vdu, na kolodvoru v Dvotah in v Št. I. n. se nastavi poštni nabiralnik.

Slivnica pri Mariboru. Bivša grajska kraljica g. E. pl. Rudnicki v Slivnici je ubogim učencem tukajšnje šole poklonila 100 K. Dne 22. t. m. se je 70 ubogim učencem razdelilo raznih zamških oblek, čbatal itd. V ime ubogih učencev se izreka najsrčnejša zahvala plemeniti dobrotnici. — Dne 20. t. m. je umrla na Pohorju Marija Ogrizek nagle smrti. Z njo je še kuhala, kmalo porodila deca, a zvečer je že bila rajna. Prehladala se je. Zapustila je moža in 6 otrok. Novorojen živi. N. v m. p.

Gornja Radgona. V četrtek dne 13. t. m. smo spremljali k zadnjemu počitku mladega moža poštnjaka, gosp. Fridriha Miklausa, posojilničnega tajnika v Gornji Radgoni. Kako priljubljen in čestit je bil rajni g. Miklaus med našinci in nasprotniki, to je pokazal veličasten pogreb. Bila mu lahka zemlja slovenska!

Grozen prizor se je nudi v četrtek 20. t. m. ob poln 5. zjutraj v Celju. Zasebnica gdn. F. K. je nekoliko umobolna in si je hotela končati življenje s tem, da je nameravala skočiti skozi okno. Bila je z životom že čisto zunaj okna, ko je prihitela dekla in zgrabila nesrečnico za roke. Poleg stannjoči dijak je prišel na pomoč in med tem ko je šla dekla klicati ljudi, je on držal umobolnico za roke cele četrte ure. Ako bi ne bilo ljudi v pravem času na pomoč, bi bil gotovo omagal, kajti ženska je visela med zemljo in nebom.

Pasji kontumac je zapovedan v občinah Slov. Bistrica, Gornja Bistrica, Spod. Novatec, Orehovec, Šmčberg in Šentovec.

Ljutomer. Po prizadevanju narodnih gospa dr. Oblenpkove in dr. Grossmannove je bilo obdarovanih povodom božičnih praznikov okoli 200 otrok Franc Ježefove šole z raznovrstno obleko. Hvala požrtvovalnim gospam kakor vsem onim, ki so s prispevki pripomogli k tej bogati božičnici. Da bi Bog bil vsem plačnik!

Ključarovi pri Ljutomeru. Kadar kateri učitelj kaznuje porednega otroka iz najboljšega namena, da bi ga poboljšal, se mu nakiži kazni, ker je šiba v šoli prepovedana! Kadar kdo ob času volitev da razcesti nekaj lepakov med volivce brez postavnega dovoljenja, se kaznujeta pošiljatelj in raznosilec, vsak na 10 K globe. Tako se je zgodilo ob zadnjih državnoborskih volitvah enemu izmed ljutomerskih gospodov kaplanov. Seveda, ako se še računajo straški, ki jih je imel pri dveh obravnavah v Ljutomeru in Mariboru, se zviša ta kazen na 100 kron. In vendar je ta postava že tako zastarala, da se za njo brigajo le še v Ljutomeru. Kadar pa ljutomerski glavar Rainer straši s svojim avtomobilom naše konje, postavlja v nevarnost naše življenje, povozi kako počto ali kakega kmeta, ali kadar se

njegovega avtomobila postrašijo konji in pri priči ubijejo voznika (kmet Sagaj!) ter tako spravijo v nesrečo celo družino, kakor se je to zgodilo v sredo 5. t. m. 1906, ko se je vozil k sv. Jurju na Ščavnici, potem pa ni nobenega paragrafa, ki bi mu to zaščitil! Čudno?

Društvena naznanila.

Brežice. Vojško veteransko društvo v Brežicah in okolici priredi v nedeljo dne 6. prosinca 1907 ob sedmi uri zvečer koncert in ples v veliki dvorani „Narodnega doma“, pri katerem svira vojaška godba c. in kr. pošpolka št. 98 iz Karlovca. K obilni udeležbi vabi odbor.

V Gotovljah se priredi v nedeljo dne 30. decembra t. l. ob 5. uri popoldne v prostorih dvorane gostilne g. Fr. Malgaj božična veselica v korist gotoveljske prostovoljne požarne brambor sledošemu sporedu: 1. Kmet — Herod, burka s petjem v dveh dejanjih. 2. Srečno novo leto! veseligrav s enim dejanjem. 3. Večerna, H. Volarič, moški zbor. 4. Petelinčova ženitev, moški zbor. 5. B. žično drevo, živa aliha. 6. Razprodaja darov raz božično drevo. — Vstopnina: sedeti po 1 krono, stoječa po 6 v. Z ozirom na blagi namen se preplačala hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi najprijeznije vabijo prireditelji.

Sv. Tomaš pri Ormožu. Tukajšnji Marijini družbeniki bodo predstavljali v domači šoli dne 30. dec. t. l. in 1. januarja 1907 igri „Novi zvon na Krtini“ in „Krmec pri zvitem rogu“. Soseđe so s tem prijazno povabljeni.

„Bralno društvo“ pri sv. Benediktu v Slov. gor. ponavlja v nedeljo, dne 30. dec. svojo veselico s šalo-igro Garcia Morena in petjem ter prosto zabavo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kmetijsko bralno društvo v Staremtrgu priredi v nedeljo 30. decembra po večernicah občno zborovanje, pri katerem se bode volil tudi novi odbor in sicer v gostilni „pri Petriču“. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje in somišljenike odbor.

Bralno društvo na Gomilskem ima svoj občni zbor v nedeljo 30. t. m. 1/2 uri popoldne v šolskem poslopu na Gomilskem.

Moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trbovljah imata redni občni zbor 1. prosinca 1907 ob 4. popoldni pri g. Rošu v Hrastniku, kjer se vrši isti dan tudi otvoritev otroškega vrta družbe.

Bralno društvo za Laški trg in okolico ima svoj 11. redni občni zbor dne 6. januarja 1907 ob 8. uri popoldne v pivnici § 11 na Laškem s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora, 2. volitev novega odbora, 3. ausčajnosti. Pred zborovanjem pobirala se bode udnina in sprejemali novi udje.

Bralno društvo v Špitalču ima svoj redni občni zbor dne 6. januarja t. j. na god sv. Troh krajjev po dopoldanski službi božji v stari šoli. Spored: 1. Pozdrav. 2. Letno poročilo društveno. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Vpisovanje udov in vplačevanje udnine. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

„Narodna društva v Ljutomeru“ priredi na starega leta dan Silvestrov in Gregorčičev včer s petjem in deklamacija Gregorčičevih pesni, govori, alegorijo v popolnosti „Stare in novo leto“ in prosto zabavo. Začetek ob 7. uri. Pridite množično!

„Gosp. bralno društvo pri Sv. Urbanu pri Ptaju“ ima v nedejo, dne 30. dec. 1906 v šoli svoj redni letni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav predsednika, 2. govor posebnega odposlanca „Kričansko-socijalne zveze za Štajersko“, 3. poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja, 4. vpisovanje udov, 5. raznoterosti. K obilni vdeležbi uljudno vabi ude in nunde odbor.

Kapelski Mohorjani so darovali za družbo sv. Cirila in Metoda 7 kron.

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali Mohorjani pri Sv. Duhu v Ločah 10 kron, gostje na gostiji Lovrenca Vamberger in Anice Trojbarič v Rožičkem vrhu 8 kron.

Slovenske gospodinje!

Kupujte in zahtevajte povsod odločno

pralno milo

ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda!

Tržne cene

v Mariboru od 22. decembra do 27. decembra 1906

Živila	100 kg	od		do	
		H	h	K	h
Pšenica		15	—	—	—
ra.		14	—	—	—
ječmen		16	—	—	—
ovos		16	50	—	—
koruza		14	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		17	—	—	—
seno		5	—	—	—
slama		4	30	—	—
1 kg					
šlola		—	30	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	64	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		2	40	—	—
špah, svež		1	44	—	—
velje, kislo		—	32	—	—
repa, kisla		—	20	—	—
1 hl.					
mlinske		—	20	—	—
umetane, sladka		—	72	—	—
„ krala		—	84	—	—
100 glav					
malje		8	—	—	—
1 kos.					
jajce		—	10	—	—

Loterijske številke.

Dne 22. decembra.

Line	38,	24,	14,	45,	71.
Trst	26,	38,	34,	65,	71.

Listnica uredništva.

Mnogim: Moli črtati, da smo sploh lahko kaj objavili. Drugi reči prihodnjic. — Rečica v Savinjski dolini. Če se to da dokazati, naznanite sodniji! Za nas je nevarno.

Vrli Slovenci!

Na vsako pismo, ki je pišete svojim prijateljem, prijateljicam i. t. d. prilepite vedno

narodni kolek

v korist dični, naše podpore prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bo di priporočeni:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj talila v sebi, je torej najlažje prebavna, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najmanjšem okusu izredno poceni.

Priloga samo s imenom Ivan Hoffa in s leve varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev

» 1/2 » 60 »

Dobiva se povsod.

Slovenci! Slovenke!

Kupujte in zahtevajte povsod odločno

domače blago

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

kot pivo, peresa, svinčnike, svalične papirčke in ovitke, voščilo za čevlje, šampanjec, cilindre za svetilke, platno, pisemski papir in pralno milo družbe sv. Cirila in Metoda.